

Kazuistika – třídní kolektiv odborného učiliště 2. ročník

Vybraný případ řeší problémové chování druhého ročníku studentů na učilišti. Program vždy objednává metodik prevence, případně třídní učitel po dohodě s metodikem prevence. Úkolem metodiků prevence je:

- seznámit pracovníky SVP s problémem ve třídě
- seznámit vedení školy a třídního učitele s podmínkami realizace programů stanovených SVP

Podmínky realizace preventivních programů SVP:

- před realizací programu je nutná konzultace s třídním učitelem, metodikem prevence případně výchovným poradcem, která se týká problému, který chce škola řešit
- programů sekundární prevence se vždy účastní třídní učitel
- doba trvání jednoho programu je 1,5 hod – bez přestávky, setkání jsou minimálně 3 v průběhu asi tří měsíců, dále pak podle potřeby a dohody se školou
- po každém programu je nutná konzultace s třídním učitelem, metodikem prevence nebo výchovným poradcem a jsou probrána jednotlivá doporučení pracovníků střediska
- o všech programech, které jsou realizované na škole Střediskem výchovné péče musí být informován ředitel školy – informovanost ředitele zajistí učitel, který program objednával, případně třídní učitel
- v případě potřeby informují o průběhu setkání a zjištěných skutečnostech ředitele školy pracovníci SVP
- ředitel školy má možnost kdykoliv kontaktovat pracovníky SVP a být informován o průběhu každého setkání
- programy probíhají v SVP HELP, přímo na školách pouze pro školy, které nejsou v místě působnosti SVP a po předchozí dohodě.

První kontakt školy s SVP HELP byl 17.3 2006 e-mailem:

„Žádám Vás o tři schůzky pro třídy druhých ročníků. Jednalo by se o třídy:

- 2.Z - učební obor (20 žáků) - vybraný případ
- 2.E - učební obor (31 žáků)

- 2.A,B - maturitní obor (29 žáků)

Ve všech třech třídách jsou výchovné a kázeňské problémy, šikana a nevhodné chování žáků mezi sebou i k učitelům. V těchto třídách je vždy jedna až dvě vůdčí osobnosti, které směřují třídu jinam, než chce učitel.

Pro tyto třídy chci u Vás objednat sezení na SVP, a pak bychom se domluvili na další spolupráci.“

První termín intervenčního programu byl dohodnutý na 12.4.2006

Z konzultace s vyučujícím před programem:

Konzultace proběhla jenom velmi krátce, protože metodička prevence nezajistila, aby s třídním kolektivem přišla třídní učitelka. Vyučující, která třídu přivedla, ji téměř nezná ani ji neučí. Programu se nemohla zúčastnit.

Po telefonickém hovoru s ředitelem školy bylo přislíbeno, že třídní učitelka si pro třídu přijde a dohodneme si s ní termín konzultace. Pro třídu si přišel ale opět jiný vyučující.

Program:

- byl zaměřen na zjištění problému ve třídě z pohledu studentů
- pozitivní motivaci ke zlepšení vztahů

Z programu:

- v kolektivu je velmi výrazný, verbálně útočný student Milan, který zastrašuje a manipuluje spolužáky, má na své straně asi 3-4 další příznivce (podle informací učitelky slovně uráží i spolužáky na celé škole), zabírá si hodně prostoru pro sebe
- terčem jeho útoků je nejvíce Lenka (má individuální plán, se třídou se vidí minimálně), která při komunikaci s Milanem jde vždy také do útoku, komunikaci s ním začíná vždy slovy „jsi blbý, magor“ apod. Dochází tím mezi nimi ke slovním střetům a vzájemnému urážení
- zbývající část třídy se chová neutrálně, spíše nemluví, jenom Darina dokáže říci Milanovi, co si o jeho chování myslí, Milan dělá, jakoby neslyšel, Darina mu sděluje své postřehy a dává zpětné vazby o vztazích z jiných tříd (takové chování není běžné a není v každé třídě)
- Milan není ochotný slyšet a reagovat na pozitivní informace a hledat řešení, stále se vrací do minulosti

- v závěru setkání si všichni dovedou vzájemně předat velké množství pozitivních vzkazů, pouze jeden student vyslovuje svoji nespokojenost, že z něho všichni dělají alkoholika

Z konzultace s třídní učitelkou po programu:

- třídní učitelka vyučuje v této třídě němčinu (asi polovinu třídy)
- učí zde jenom 4 vyučovací hodiny za 14 dní – třídu tedy blíže nezná
- problémový žák Milan – dobře se učí, má však výrazné potíže s chováním, vulgarita, ponižování studentů
- toto chování se zatím řešilo pouze domluvou třídní učitelky
- projednány byly doporučení plynoucí z programu a nabídnuto konzultovat vše v naší přítomnosti s vedením školy (třídní učitelka souhlasila)

Doporučeno:

- jasně vymezit pravidla chování a důsledně dodržovat včetně přesně stanovených trestů
- podporovat žádoucí chování, využít pozitivní hodnocení, povzbuzovat pochvalou a oceněním
- Milana směřovat k individuálním konzultacím
- dohodnuto další setkání třídním kolektivem 5.5.2006

Po skončení programu žádala o individuální konzultaci Lenka, která se ihned objednala k psychologovi SVP. Aktuálně řeší své osobní potíže – zneužívání.

Schůzka s vedením školy 27.4.2006:

Přítomni: ředitel, zástupkyně ředitele, metodička prevence, třídní učitelka, pracovníci SVP

Ze setkání:

- projednáno bylo problémové chování Milana (ředitel školy ví o jeho nevhodném chování nejenom ke spolužákům, ale i ke generálnímu řediteli)
- v rámci školy dohodnutý postup řešení – Milanovi bylo ihned sděleno za účasti všech přítomných schůzky podmíněčné vyloučení a byly mu nabídnuty individuální konzultace v SVP. Tuto nabídku přijal a ihned se objednal na konzultaci – 2.5.2006

Individuální konzultace s Milanem v SVP 2.5.2006

- Milan hovořil o zlepšení vztahů ve třídě po realizovaném programu, čím sám přispěl ke zlepšení (začal se bavit s Honzou)
- zaujal postoj, že se baví pouze s těmi, kteří jsou mu blízcí, s ostatními se pouze pozdraví a více s nimi nekomunikuje
- hovoří o nutnosti dokázat se domluvit celá třída

Závěr z individuální konzultace:

- byly ujasněny pravidla chování ve škole, co škola očekává od něho, proč je škola důležitá pro Milana
- zdůrazněna byla podmínka jeho dalšího studia (podmínečné vyloučení)
- dohodnuta byla další individuální konzultace 9.5.2006 po preventivním programu s třídou, který se uskuteční 5.5.2006

Druhý intervenční program s třídním kolektivem 5.5.2006

Z konzultace s třídní učitelkou:

- od minulého setkání, které se uskutečnilo před 14 dny, zatím v bližším kontaktu se třídou nebyla
- aktuálně jsou na praxi, proto nemůže současnou situaci blíže posoudit

Program:

- změny od minulého setkání
- současný stav
- cíle do budoucna

Z programu:

- důležité bylo rozesazení v kruhu, Milana jsem si posadila vedle sebe, vedle mě je výrazně klidnější, méně útočný a méně agresivní v projevu (Darina v závěru hodnotí, že mu sedět vedle terapeutky SVP „*vysloveně prospělo*“)
- velmi výrazně se projevuje ještě další student, který se chová obdobně jako Milan
- od třídy dostávají zpětnou vazbu, že mají autoritu a nikdo si na ně nedovolí (ani pedagogové)
- mají zkušenost, že Milanovo nevhodné chování vyřešil mistr na praxi pohlavkem někomu jinému
- ke zlepšení vzájemných vztahů v kolektivu se vyjadřuje asi polovina třídy

- otevírají téma vztahů s mistry odborné výchovy na praxi – agresivita mistrů vůči studentům (drží je pod krkem,
- vzpomínají na případ útoku na učitelku jejich školy, která byla „zmlácená“ (1/4 roku pracovní neschopnost) a vyslovují názor, že to udělal někdo ze školy
- mají pocit, že problémy se ve škole neřeší a řešení tedy záleží na nich – počkat si na mistra po škole a vyřídit si to samy (zmlátit...)
- asi polovina třídy nemá náhled, že jejich projev je neadekvátní, vulgární, agresivní
- v závěru jsou motivováni k řešení, „jak se budeme chovat my, tak se budou chovat i jiní k nám, ukažme, že jsme lepší než mistři (chovejme se přiměřeně, ať je vidět, které chování a u koho je problémové)
- od třídní učitelky nabídka na možnost řešení všech problémových situací. Pokud vy
 - studenti snížíte svoji laťku agresivity a nebudete se vzájemně ponižovat, před agresivitou jiných studentů i pedagogů vás budu chránit

Doporučení:

- celou situaci a zjištěné informace prodiskutovat s vedením školy, nabídnuta naše účast
- jasně vymezit pravidla chování a sdělovat jednoduše a srozumitelně jaké chování je přípustné a které je školou trestané
- dávat studentům jistotu, že mají možnost řešit i problémové chování od pedagogů
- pozitivním hodnocením motivovat k žádoucí změně
- dohodnuto setkání s vedením školy 17.5.2006
- dohodnuto další setkání s třídním kolektivem 14.6.2006

Individuální konzultace s Milanem v SVP 9.5.2006

- Milan hovořil o konkrétním chování a situacích, kde si uvědomoval své chování a reagoval mírněji
- opět hovoří o změně vztahu k Honzou
- hovoří o svém náhledu na celou situaci ve škole, o svých zbytečných problémech, které si způsobuje svým chováním
- má zájem a chce znát názory spolužáků na vztahy ve třídě, zvláště od těch, kteří se doposud nevyjádřili

Závěr z individuální konzultace:

- podpora v možnosti řešení i dalších problematických situací
- pozitivní motivace Milana k další žádoucí změně
- dohodnuta další konzultace po dalším programu s třídním kolektivem který bude 14.6.2006
- nabídnuta možnost konzultace i podle aktuální potřeby a případných potíží

Schůzka s vedením školy 17.5.2006

Přítomni: ředitel, zástupkyně školy, třídní učitelka, pracovnice SVP

Z konzultace:

- vedení školy bylo informováno o nevhodném agresivním chování mistrů vůči studentům
- seznámeni s průběhem práce s třídním kolektivem
- byla dohodnuta další spolupráce s učilištěm

Ředitel školy se zástupkyní školy se dohodli na tom, že svolají mimořádnou schůzku všech mistrů odborné výchovy a problém budou řešit prozatím více v obecné úrovni. Budou informovat mistry odborné výchovy o tom, že ví, jaké výchovné postupy používají, a vymezí postup řešení v případě, pokud se bude znovu takové chování mistrů ke studentům opakovat.

Doporučeno:

- spolupracovat a vzájemně se informovat o chování studentů vyučující, mistři i vedení školy
- v případě problémů hledat společná konstruktivní řešení a postupy, případně přizvat odborné pracoviště
- je nutné dále pokračovat v řešení problémů v úrovni vedení školy
- vedení školy zajistit aby se zamezilo agresivnímu chování pedagogů vůči studentům
- směřovat studenty k řešení problémů vhodným způsobem
- využívat pozitivní motivaci
- důsledně dbát na dodržování školního řádu a pravidel školy

Zpětná vazba na schůzku s vedením školy od třídní učitelky:

Dobrý den, děkuji za včerejší podporu při schůzce s panem ředitelem. Uvidíme, zda měla nějaký význam

Třetí intervenční program s třídním kolektivem 14.6.2006

Z konzultace s třídní učitelkou:

Třídní učitelka zjišťovala od vyučujících této třídy, zda zaznamenali změnu v chování. Část vyučujících vidí zlepšení, část nezaznamenala žádný posun, ke zhoršení se nevyjádřil nikdo. Třídní učitelka sama hodnotí chování třídy jako zlepšené ve vzájemných vztazích i ve vyučování.

Program:

- změny od minulého setkání (diskuze)
- aktuální situace
- tečky
- zhodnocení, závěr

Z programu:

- klidní, komunikativní, převážná část třídy s dobrou náladou
- od minulého setkání se všichni ve třídě vyjadřují, že došlo ke zlepšení vzájemných vztahů, Milan hodnotí, že „je to dřina přestoupit na druhý břeh k hodným, ale zkusím to“ a zjišťuje, jaké jsou to pocity, když je oceněný, pochválený a doporučuje to i ostatním
- na praktickém vyučování se již neopakoval „útoků mistra na studenty, došlo pouze ke slovní potyčce, kterou Milan vyhodnotil jako zbytečnou s tím, že reakce studentů byla neadekvátní
- mistr, který používal agresivní nevhodné metody se na praxi vyjádřil ve smyslu, že „ví, kdo si stěžoval“ a přesně uvedl jméno studenta, kterého držel pod krkem (při rozhovoru s vedením školy však nesděloval nikdo žádná jména studentů, třídní učitelka nemá ani pocit, že by se k ní v současnosti tento mistr choval odměřeně z důvodů, že si stěžovala u vedení školy)
- sami studenti dokážou zhodnotit, který vyučující je pochválil za pozitivní změnu
- hodnotí, že vyučující, kteří si jich nevěšmají, pouze si odučí své, si změny nemohli všimnout
- třídní učitelka vyjadřuje svoji obavu je pochválit, protože má s nimi zkušenost, že po pochvale dojde opět ke zhoršení (dokládá konkrétní příklad), zlepšení ve třídě ale vidí

- výrazně a vhodným způsobem se při technice Tečky projevil Milan a Honza, všem pomáhali a rozdělovali spolužáky do skupin
- osamocený zůstal Zdeněk (neměl žádnou tečku), který velmi intenzivně přemýšlel proč právě on
- Zdeněk po celou dobu programu dostával informace, že musí mít vždy poslední slovo, že jeho srandy jsou i nepříjemné
- třída i třídní učitelka sdělují ještě Radimovi, že pokud ho nikdo neponižuje, začíná „vystřikovat růžky“ a je provokatér
- v závěru se vzájemně povzbuzují k dalšímu zlepšení, podporuje je i třídní učitelka

Doporučeno:

- povzbuzovat a podporovat v další žádoucí změně
- motivovat pochvalou, oceněním
- přesně a důsledně dbát na dodržování pravidel chování
- pokračovat ve spolupráci s dalšími pedagogy
- nadále pomáhat studentům při řešení jejich problémů, vést je ke vhodným způsobům
- v případě zhoršení situace ve třídě kontaktovat SVP
- další setkání podle aktuální potřeby

Škola již z důvodů problémů v této třídě SVP nekontaktovala v tomto ani dalším školním roce.